

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 2387 - ŠTEV. 2387

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 8, 1932. — SOBOTA, 8. OKTOBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

SMITH IN ROOSEVELT STA SE POPOLNOMA POBOTALA

SOCIJALISTIČNI KANDIDAT ZA PREDSEDSTVO SE JE ZAVZEL ZA SOCIJALIZACIJO BANK

Bivši demokratski kandidat za predsedniško mesto bo govoril v štirih državah in priporočal Roosevelta. — Predsednik Hoover je povedal ženskam, da je od njihovega glasovanja v veliki meri odvisna bodočnost dežele. — Thomas priporoča po-državljanje železnic.

Sinoči se je dognalo iz zanesljivega vira, da se je bivši demokratski predsedniški kandidat Alfred E. Smith popolnoma pobotal z governorjem Rooseveltom ter da bo v kratkem obiskal štiri države, v katerih bo pozival volilce, naj glasujejo zanj.

Govoril bo v Massachusetts, Connecticut, Rhode Island in New Yorku. Sprva se je glasilo, da se bo podal tudi v Illinois, toda to še ni gotovo.

Roosevelt in Smith sta se pobotala na državni konvenciji demokratov v Buffalo. Sprta sta bila iz-za narodne konvencije, ki se je vršila v Chicagu. Kot znano, je bil pri oni priliki Roosevelt nominiran za demokratskega predsedniškega kandidata. Sporazum je bil ba-je potreben, da sta omogočila nomi-nacijo Herberta H. Lehmana, ki bo kandidiral za governorja države New York.

SAN FRANCISCO, Cal., 6. oktobra. — Danes je govoril tukaj pred veliko množico socijalistični predsedniški kandidat Norman Thomas. Rekel je, da je eden glavnih ciljev socijalistične stranke socijalizacija zveznega rezervnega sistema ter prisilno včlanjenje vseh trgovskih bank.

Na svojem agitacijskem potovanju je včeraj prvič govoril o bankarstvu Združenih držav. Banke je treba socijalizirati, kajti vse, neizvzemši rekonstrukcijske finančne korporacije, služijo v prvi vrsti kapitalizmu. V socijalistični družbi, oziroma na pre-hodu v socijalistično družbo, je kontrola nad ban-karstvom in kreditom absolutno potrebna.

Thomas je opozarjal na dejstvo, kako se je začel kapitalizem po borznem polomu rušiti, in kako je kapitalizem pahnil v revščino na tisoče in tisoče dru-žin.

Pod kapitalističnim sistemom je narasla ar-mada nezaposlenih na milijone, pa se še dobe ljudje, ki nam očitajo, da je kapitalizem nepraktičen.

Po njegovem mnenju se regulacija železnic ni obnesla. Dosti bolj praktično bi bilo, če bi bile vse železnice podržavljane.

Governika je neprestano prekinjalo gromovito ploskanje.

WASHINGTON, D. C., 7. oktobra. — Danes je govoril po radio predsednik Hoover t e r pozival "vsako žensko v vsakem kraju, ki veruje v našo stvar", naj se udeleži republikanske kampanje. "Od glasov žensk je v veliki meri odvisna odgovornost za bodočnost dežele."

Govor je bil del takozvanega Hooverjevega dne, ki so ga priredile republikanke.

Predsednik je pozival ženske, naj primerjajo de-lo, ki so ga završili republikanci v zadnjih treh letih, z delom, ki so ga napravili demokratje.

Ako bi republikanci ne preprečili sprejema de-mokratskih predlogov v kongresu, bi bila dežela pahnjena najmanj za stopetdeset let nazaj.

FARGO, N. D., 7. oktobra. — Podpredsednik Charles Curtis je govoril danes farmerjem v Red River dolini, ki je po svojih pridelkih znana kot "žit-nica sveta".

Po njegovem zatrdilu nima governor Roosevelt nobenega načrta za pomoč farmerjem, dočim se re-publikanci zavzemajo za ustanovitev narodnega ko-operativnega sistema.

Demonstracije nezaposlenih v Chicagu

ROMUNSKO MINISTRSTVO JE ODPSTOPILO

Ministrski predsednik ni kakor ni soglašal s pred-logi finančnega odseka Lige narodov.

Dunaj, Avstrija, 7. oktobra. — Poročila iz Bukarešte naznanja-jo, da je kabinet ministrskega predsednika Vaida Voevoda od-stopil.

To poročilo do sedaj še ni bilo potrjeno. Ministrski predsednik je prišel v Roman, kjer se nahaja kralj Karol ob priliki vojaških manevrov. Ministrstvo je odsto-pilo, ker poslanska zbornica ni odobrila poročila finančnega od-bora Lige narodov.

Ze dolgo je bilo znano, da se ministrstvo ne bo moglo več dolgo zdržati. Novo ministrstvo bo najbrže sestavil Nikolaj Titulescu.

Romunska se nahaja v težkem gospodarskem položaju. Dosti svojega upanja je stavljala v kon-ferenco, ki se je vršila v Stresi, toda posvetovanja, ki so se vrši-la tam, niso imela posebnega us-pesha za podonavske dežele.

Titulescu, ki bo ba-je bodoči mi-nistrski predsednik, je dosti bolj zmožen nego Voevoda, toda vpra-sanje je, če se mu bo posrečilo iz-boljšati romunsko gospodarstvo in ozdraviti romunske finance.

Dunaj, Avstrija, 7. oktobra. — Kralj Karol je odredil, da mora biti prestolonaslednik Michael pod najstrožjim nadzorom, da mu ne bo prišlo pred oči, še kako na-daljnje pisanje o prejšnjem bur-nem življenju njegovega očeta.

Kot poročano, je prestolonasled-nik, ko se je mudil pri svoji ma-teri na počitnicah, čital v nekem angleškem listu o razmerju, ki ga je imel kralj Karol z madamo Lu-pescu.

ZDRAVNIK DELA NA SEBI POIZKUSE

Dr. Dyer je zbolel za ti-fusom. — Izdelal bo ce-pilo proti tej bolezni, ki jo prenašajo bošhe.

Washington, D. C., 7. oktobra. S krevjo dr. R. E. Dyer-ja, ki se je pri raziskovanju tifusovih bacilov sam okužil s to boleznijo, hra-nijo bolhe, da zdravnik dokon-čajo eksperimente in mogoče izde-lajo serum, ki bo v bodoče ma-gim bolnikom rešil življenje.

Dr. Dyer je zbolel za tifusom, ko je delal poizkuse v laborato-riju v National Institute of Health in zdaj skušajo z njegovo pomočjo dognati, ako prenese bol-ha podgane tifus na človeka.

Dr. Dyer je skušal iz bolh, ki so bile bolne na tifusu, izdelati cepilo proti tifusu Bolhe, ki se-daj pijejo njegovo kri, bodo dja-li na morske prašičke. Ako bodo prašički zboleli, bo dokazano, da bolhe prenašajo tifus.

Do sedaj takega poskusa ni bi-lo mogoče napraviti, kajti težko je prositi bolnika, da bi dovolil, da bi zdravniki delali na njem eksperimente. O dr. Dyerju upajo zdravniki, da bo zdravec.

MEHIŠKA VLADA PREGANJA DUHOVNIKE

Država Vera Cruz je vsem duhovnikom vzela državljanstvo. — Cer-kveno premoženje je za-plenjeno.

Mexico City, Mehika, 7. okto-bra. — Postavodaja države Vera Cruz je izdala odredbo, po kateri izgube katoliški duhovniki v državi svojo državno pravico in governor je zaplenil vse cerkve-no premoženje v druge namene.

To je sklenila posebna seja po-stavodaje. Po določbi zvezne us-tave je vsak duhovnik, ki ni mehiški državljan, poveržen deportaciji.

Postavodaja tudi pozivlja po-stavodaje drugih držav, da spre-jejo slične odredbe v svojih drž-avah.

Nadalje je postavodaja skle-nila, da posebni odbor preišče de-lovanje nadškofa mehiškega glav-nega mesta Pascuala Diaza, ako opravlja cerkvena opravila in ako je opravičen do tega.

Ker je država Vera Cruz vzela državljanstvo duhovnikom, ima predsednik republike pravi-co izgnati iz dežele vsakega du-hovnika ker ni več mehiški dr-žavljan.

Postavodaja tudi naroča gover-nerju, da zapleni vse cerkve in drugo cerkveno lastnino in se naj porabi za prosvetne namene. Dr-žava Vera Cruz je letošnje polet-je določila po enega duhovnika na 100,000 prebivalcev, kar je največja omejitev v vseh mehi-skih državah. Mnogo duhavi-kov je odpotovalo iz države, ko je bila pstavljena ta postava.

Mehiški metodistovski duhov-niki so se zglasili pri predsedniku Rodriguezu, kateremu so obljubi-li, da se bodo držali določb v cer-kvenih postavah dežele.

PU-YI JE PRI VOLJI ODPSTOPI

Čančun, Mandžurija, 7. okto-bra. — Medtem ko razpravljajo v Washingtonu, v Ženevi in dru-gih svetovnih središčih, ako je Mančoukuo priznanja vredna dr-žava, je Pu-yi, ki je star 26 let in ki je bil pred leti kitajski cesar ter sedaj vladar nove države Mančoukuo, nekemu časnikarskemu poročevalcu izjavil, da je priprav-ljen vsak čas odstopiti kot vladar, ako bi to kaj pomagalo Mandžu-riji.

Pu-yi, ki se nahaja pod var-stvom Japonske, je rekel, da si bo poiskal drugo zavetišče, ako bi to želela Mančoukuo in bi na njegovo mesto vlada izbrala bolj-šega moža.

Okoli vladne palače je videti sa-mo resne japonske vojake, znatraj pa večinoma kitajske služab-nike, razun japonskih častnikov, ki jih je videti po hodnikih.

Na vprašanje, kako vlado na-merava dati novi državi, je Pu-yi po tolmaču odgovoril, da bo to določil parlament, kadar bodo iz-voljeni poslanci v posameznih o-krajih dežele.

Rekel je, da je prevzel vlado na željo mandžurskega naroda, ki je trpel pod petami roparjev in vojnih gospodarjev.

UKRAJINI SE BLIŽA LAKOTA

Letina je nepričakovana slaba. — Zelo primanj-kuje žita. — Pozimi in spomladi s o kmetje mnogo trpeli.

Harkov, Rusija, 7. oktobra. — Sovjetski vladi preti zelo težaven položaj v Ukrajini, ker so kmet-je obupani vsled pomanjkanja lanske zimo in spomladi in ker jim tudi letos vsled slabe letine preti veliko pomanjkanje.

Četudi je sovjetska vlada ob-ljubila svojo pomoč, do sedaj še ni ukrenila ničesar, da bi v zim-skih mesecih obvarovala prebi-valstvo lakote.

Po vseh kmetijskih okrajih ob Volgi in v Ukrajini so se življenjske razmere zadnji dve leti zelo poslabšale. Zaloge mesa, sladkor-ja, surovega masla, čaja, obleke in čevljev so mnogo manjše kot v letih 1929 in 1930. Vsled tega je jasno, da petletni program za industrijo v Ukrajini ni uspel.

Socijalistična republika je s svojim načrtom dosegla ravno na-sprotno, kar je nameravala. S tem, da je vpeljala socijalistični način poljedelstva, je bila mne-nja, da bo prebivalstvo imelo vse-ga dovolj in mnogo več kot do-selej, toda razvile so se take raz-me-re, da kmetje nimajo potreb-nega živeža v toliki množini, kot prej. Navzlic temu pa je sovjets-ka vlada v Ukrajini zelo trdna in ni pričakovati nikakih nemi-rov.

Veliko število konj in prašičev je poginilo lanske zimo, ker niso dobivali dovolj žita za hrano.

Ukrajinski kmetje so hodili spo-mladi v severni Kavkaz, v Vero-ako so ga dobili, so ga prinesli nee in druge kraje po kruh. In domov svojim družinam. Vsled tega potovanja je pomladansko de-lo na poljih trpelo veliko škodo.

Zdaj, ko so kmetje ravno po-spravili polja, se ni opaziti po-manjkanja, toda prebivalstvo se boji, da se sovjetsga blada za nje tudi to zimo ne bo pogrignila.

NI DENARJA ZA ZVERINJAK

Philadelphia, Pa., 7. oktobra. — Ravnatelj zverinjaka dr. William B. Cadwallader je opozoril župa-nila J. Hampton Moore, da bo tre-ba zverinjak zapreti in živali po-kočnati, ako mesto ne dovoli za prihodnje leto \$100,000.

STARO DREVO UMIRA

Natick, Mass., 6. oktobra. — Drevo Johna Eliota, čigar starost enijo vrtnarji na 500 let, ne bo preneslo še ene zime.

Pod tem drevesom je sredi 17. stoletja John Eliot pridigoval In-dijancem, katere je smatral za potomce izraelskega plemena.

Pod tem drevesom, se je tudi v preteklem stoletju največji ame-riški pesnik Longfellow navdu-šil, da je napisal svojo znano pe-sem o starem drevesu.

Pred petimi leti se je drevo pri-čelo sušiti in zdaj štrlijo iz ob-lačnega debela samo še štiri veje.

POLICIJA JE STRELJALA MED NJE IN JE ENEGA USTRELILA

CHICAGO, Ill., 7. oktobra. — Ko je skupina 500 brezposelnih razbila pomožno postajo, je poli-cija ustrelila Josepha Shosab, starega 39 let. Ko so se brezposelni pretepali z dvema policistoma, je en policist pričel streljati in Shosab je padel mrtev na ulico. Policist John Touhy je bil ranjen, šest izgred-nikov po aretiranih.

W. Lamson, tajnik sveta neza-poslenih, ki je večinoma sestav-ljen iz članov komunistične stran-ke, je rekel, da je bila ta demon-stracija pričetek splošnih demon-stracij po celem mestu proti 50 odstotnemu znižanju podpore rev-nim družinam.

Kot pravi Lamson, je bila de-monstracija mirnega značaja, do-klar nista dva policista s svojim avtomobilom skušala voziti skozi množico.

Nezaposleni delavci se na policistovo povelje niso hoteli raz-iti. — pravi Lamson. — Nato sta policista skočila iz avtomobila in sta pričela udarjati po moških in ženskih. En policist je rabil velik ključ, ki se rabi za odvijanje vodovodnih cevi. Delavci so se branili in policista sta pričela streljati.

Lamson pravi, da bodo lačni delavci korakali po mestu v pro-test proti mirovnemu nastopu po-licije.

Policija pravi, da je množica navali na pomožno postajo ter zahtevala več živeža. Ko je bila njih zahteva zavrnjena, so demon-strantje pričeli razbijati okra-je.

MUSSOLINI JE PLAČAL PET LIR GLOBE

Rim, Italija, 7. oktobra. — Mi-nistrski predsednik Benito Mus-solini je smeje plačal 5 lir kazni, četudi je pri strelski tekmi sko-ro dosegel najvišji odstotek.

Z vojaško puško je ustrelil 24 krat in vsaka krogla je zadela cilj. Toda ko je skončal in se je obrnil, je pozabil odpreti puško, da bi izkočile prazne patrone in tajnik Battistoni je rekel: — Žal mi je, ekscelence, kaznovani ste za pet lir.

RUS SE JE PREOBLEKEL V KRAVO

Vilna, Poljska, 7. oktobra. — Poljska obmejna straža je nazna-nila, da je nek ruski visokošolec "preoblečen" v kravo prišel čez mejo.

Mladi Rus Vjeslav Havrilovič je zlezal v kravjo kožo in ruska straža ga je pustila iti mimo, ker je mislila, da je navadna krava.

MACDONALD NE SME V DELAVSKO STRANKO

Leicester, Anglija, 7. oktobra. Konferenca delavske stranke je sprejela resolucijo, ki prepovedu-je povratek v delavsko stranko ministrskemu predsedniku Ram-say MacDonaldu, Lord Snowde-nu in J. H. Thomasu, ki so vsi bi-li pred enim letom poklicani v ministrstvo.

Resolucija je tudi odvzela član-stvo vsakemu bivšemu članu, ki je stopil v sedanjo vlado ali pa jo drugače podpira.

JAPONSKA IŠČE ZVEZE Z DRŽAVAMI

Japonska hoče skleniti nenapadno pogodbo z Mandžurijo in Rusijo. Sviri Ligo, da se naj ne vmešava v Azijo.

Tokio, Japonska, 7. oktobra. — Poročila na japonsko časopise iz Čangčuna, glavnega mesta Mančoukuo države, pravijo, da skuša Japonska stopiti v zvezo z Mančoukuo in sovjetsko Rusijo, najbrže potom nenapadalne po-godbe.

To zvezo želi Japonska doseči, da se more uspešno ubraniti gos-podarskega bojkota, ako bi Li-ga narodov na podlagi poročila preiskovala Lyttonove komisije odločila proti Japonski. Mogla pa bi se tudi postaviti proti oboro-ženi sili Liginih držav.

Japonsko zunanje ministrstvo skupno z vojnim ministrstvom že sestavlja izjavo glede stališča Ja-panske glede Mandžurije, da jo predloži Ligi narodov, ko bo Li-ga prihodnji mesec pričela raz-pravljati o Lyttonovem poročilu.

Časnikarska agentura Nippon Dempo pravi, da bo japonska iz-java posvarila Ligo in ji sveto-vala, da se naj ne vmešava v raz-me-re na Daljnem Istoku, ako ho-če kaj pripomoči za vzdržanje svetovnega mira. Japonska bo v svoji izjavi vztrajala pri tem, da priznava Mančoukuo ne more bi-ti več izpremenjeno in se mora Liga zadovoljiti z razvojem vseh dogodkov, ki so se dogodili v Mandžuriji, odkar je bilo sestav-ljeno Lyttonovo poročilo. z

KONEC KONVENCIJE VETERANOV

Uniontown, Pa., 7. oktobra. — Sredi bučnega kričanja je bila za-ključena prva konvencija vete-ranov. Konvencijo so imeli v vlaž-nem skladišču. Delegati so prišli iz 12 različnih držav. Takoj po konvenciji so pričeli odhajati v napol razpadlih avtomobilih, ne-kateri pa so šli tudi peš.

Ves čas konvencije delegati v mnogih zadevah niso bili istega mišljenja.

Med drugimi sklepi konvencije so bili tudi naslednji: veterani bodo podpirali one kandidate ki priznajo pravico veteranov do bonusa; 100 odstotno nasprotje proti predsedniku Hooverju.

Za prihodno konvencijo je bil izvoljen Chicagu.

